

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRAVA OPLEMENJIVAČA BILJNIH SORTI

Član 1.

U Zakonu o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti („Službeni glasnik RS”, broj 41/09), u članu 2. tačka 2) briše se.

Član 2.

U članu 4. st. 2. i 3. reči: „stvorili, otkrili ili razvili sortu” zamenjuju se rečima: „stvorili ili otkrili i razvili sortu”.

Član 3.

U članu 7. stav 2. tač. 2) i 3) menjaju se i glase:

„2) ugovorom o otuđenju materijala sorte između privrednih društava povezanih kapitalom gde je jedno od tih privrednih društava vlasnik drugog ili između privrednih društava koja su u vlasništvu trećeg privrednog društva, pod uslovom da otuđenje materijala sorte nije u svrhu korišćenja sorte;

3) ugovorom na osnovu koga se u ime oplemenjivača umnožava reprodukcionni materijal sorte i na osnovu koga se vlasništvo umnoženog materijala vraća oplemenjivaču;”.

Član 4.

U članu 8. stav 1. reči: „u izražavanju najmanje jedne osobine koja je posledica uticaja genotipa ili kombinacije genotipova” i zapeta brišu se.

Član 5.

U članu 9. stav 1. reči: „izražavanju osobina koje su uključene u ispitivanje različitosti” zamenjuju se rečima: „izražavanju relevantnih osobina”.

Član 6.

U članu 10. stav 1. reči: „njene osobine koje su bile predmet ispitivanja različitosti ” zamenjuju se rečima: „njene relevantne osobine”.

Član 7.

U članu 11. stav 2. tačka 3) menja se i glasi:

„3) mora biti takvo da ne dovodi u zabunu ili prouzrokuje nedoumice u pogledu osobina, vrednosti ili identiteta sorte, odnosno identiteta oplemenjivača, a naročito se mora razlikovati od svakog imena koje na teritoriji drugih članica UPOV-a nosi neka druga sorta koja pripada istoj ili bliskoj biljnoj vrsti;”.

Tač. 4), 5) i 6) brišu se.

U stavu 4. reči: „Odredba stava 3. ovog člana ne može uticati na ranije stečena prava trećih lica” zamenjuju se rečima: „Na ranije stečena prava trećih lica ne sme se uticati”.

Član 8.

U članu 12. stav 3. reči: „registrovano” briše se.

Član 9.

U članu 19. stav 1. reči: „u oglednom polju, laboratoriji ili druga neophodna ispitivanja” brišu se.

U stavu 2. reči: „u oglednom polju, laboratoriji ili drugih ispitivanja” brišu se.

Član 10.

U članu 25. stav 2. posle reči: „pod uslovima” dodaju se reči: „i ograničenjima”.

U stavu 4. reči: „direktno od reproduktionog ili ubranog materijala zaštićene sorte iz stava 3. ovog člana neovlašćenim korišćenjem reproduktionog ili ubranog materijala, mogu se vršiti samo na osnovu ovlašćenja nosioca prava oplemenjivača, osim ako je nosilac prava oplemenjivača imao razumne mogućnosti da koristi svoje pravo oplemenjivača u odnosu na taj reproduktioni ili” zamenjuju se rečima: „direktno od ubranog materijala zaštićene sorte iz stava 3. ovog člana neovlašćenim korišćenjem ubranog materijala, mogu se vršiti samo na osnovu ovlašćenja nosioca prava oplemenjivača, osim ako je nosilac prava oplemenjivača imao razumne mogućnosti da koristi svoje pravo oplemenjivača u odnosu na taj”.

U stavu 6. posle reči: „Sorta” dodaju se reči: „iz stava 5. tačka 1) ovog člana”.

Član 11.

U članu 26. stav 2. reči: „iz člana 25. stav 6. tač. 1) i 2) ovog zakona” zamenjuju se rečima: „iz člana 25. stav 5. tač. 1) i 2) ovog zakona”.

Član 12.

U članu 27. stav 1. tačka 2) posle reči: „izvoz materijala te sorte” dodaju se reči: „koji može da se upotrebi za njenu reprodukciju”.

Član 13.

Član 28. menja se i glasi:

„Od dana objavljivanja zahteva za dodeljivanje prava oplemenjivača do dana donošenja rešenja o dodeljivanju prava oplemenjivača, pod uslovom da se to pravo dodeli, oplemenjivač se smatra nosiocem prava oplemenjivača u odnosu na svako lice koje je tokom ovog perioda obavljalo aktivnosti za koje je neophodno ovlašćenje nosioca prava oplemenjivača iz člana 25. ovog zakona, a posle dodele prava oplemenjivača, nosilac prava oplemenjivača može podneti tužbu protiv tog lica.”

Član 14.

U članu 30. stav 1. menja se i glasi:

„Nosilac prava oplemenjivača može pravo korišćenja zaštićene sorte iz člana 25. ovog zakona (u daljem tekstu: licenca), u celini ili delimično, da ustupi drugom licu, na osnovu ugovora o licenci, koja može biti isključiva ili neisključiva licenca”.

Član 15.

U članu 31. stav 1. reči: „samo iz razloga nacionalne ili druge izuzetne potrebe (zaštita zdravlja i ishrana stanovništva, zaštita javnog interesa u oblastima od vitalnog značaja za društveno-ekonomski i tehnološki razvoj)” zamenjuju se

rečima: „samo iz razloga opšteg interesa (nacionalne ili druge izuzetne potrebe u svrhu zaštite zdravlja i ishrane stanovništva i zaštite javnog interesa u oblastima od vitalnog značaja za društveno-ekonomski i tehnološki razvoj).”

Član 16.

U članu 32. stav 1. posle reči: „izdaje se” dodaju se reči: „samo iz razloga opšteg interesa,”.

Stav 2. menja se i glasi:

„Obim i trajanje obavezne licence ograničeni su na razloge opšteg interesa za koje je obavezna licenca izdata.”

Član 17.

U članu 35. stav 2. posle reči: „plati” dodaje se reč: „odgovarajuću”.

Član 18.

U članu 37. stav 1. tačka 2) reč: „dovoljno” briše se.

Posle stava 2. dodaje se stav 3, koji glasi:

„Rešenje o oglašavanju rešenja o dodeljenom pravu oplemenjivača ništavim Ministarstvo upisuje u Registar zaštićenih biljnih sorti i objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije.”

Član 19.

U članu 39. stav 1. reči: „na oglednom polju i u laboratoriji” brišu se.

Član 20.

U članu 41. stav 1. posle reči: „od dana saznanja za povredu prava oplemenjivača” dodaju se reči: „i o identitetu lica koje je povredilo pravo oplemenjivača.”

Član 21.

U članu 48. stav 1. tačka 1) reči: „ime sorte koja je zaštićena u članici UPOV-a” zamenjuju se rečima: „ime zaštićene sorte”, a reči: „(član 11. stav 2. tačka 4)” zamenjuju se rečima: „(član 11. stav 2. tačka 3)”.

Član 22.

U članu 52. stav 1. tačka na kraju zamenjuje se zapetom i dodaju se reči: „u kom slučaju se pri razmatranju zahteva neće utvrđivati novitet sorte”.

Član 23.

U članu 13. stav 2, članu 16. stav 2, članu 20. stav 4, članu 21. stav 2. i članu 38. stav 1. tačka 3) reči: „u roku od 30 dana” zamenjuju se rečima: „u roku od 60 dana”.

Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. stav 1. tač. 7. i 9. Ustava Republike Srbije, kojima je, između ostalog, utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje zaštitu svih oblika svojine, kao i sistem zaštite i unapređenja životne sredine i zaštitu i unapređivanje biljnog i životinjskog sveta.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zaštita prava oplemenjivača biljnih sorti je poseban oblik zaštite intelektualne svojine, koji je, kao *sui generis* sistem, međunarodno priznat i potvrđen potpisivanjem Međunarodne konvencije za zaštitu novih biljnih sorti 1961. godine, koja je 1972, 1978. i 1991. godine izmenjena i dopunjena, radi usklađivanja sa novim saznanjima, tehnologijama i naučnim dostignućima.

Zakonom o potvrđivanju Međunarodne konvencije o zaštiti novih biljnih sorti („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, broj 19/10) Republika Srbija je ratifikovala Međunarodnu konvenciju o zaštiti novih biljnih sorti, donetu u Parizu 2. decembra 1961. godine, izmenjenu u Ženevi 10. novembra 1972. godine, 23. oktobra 1978. godine i 19. marta 1991. godine (u daljem tekstu: UPOV Konvencija).

Donošenjem Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti („Službeni glasnik RS”, broj 41/09) stvorene su realne osnove za zaštitu intelektualne svojine na biljnim sortama u Republici Srbiji. Međutim, da bi Republika Srbija postala član UPOV-a, neophodno je da se zakon u potpunosti usaglasa sa UPOV Konvencijom, iz kog razloga je potrebno izvršiti izmene i dopune zakona. Takođe, primena određenih zakonskih rešenja u praksi uslovlja je potrebu da se pojedine odredbe zakona izmene i dopune, kako bi se unapredio sistem za zaštitu prava oplemenjivača biljnih sorti i praktična primena pojedinih zakonskih odredaba, dok je određeni broj izmena tehničkog karaktera.

Stupanjem na snagu ovog zakona Republika Srbija će ispuniti uslove da položi instrument pristupanja i postane punopravna članica Međunarodne unije za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV), u skladu sa pravilima procedure, a takođe ispuniće se i jedan od uslova da Republika Srbija pristupi Svetskoj trgovinskoj organizaciji (STO).

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Ovim zakonom vrši se izmena i dopuna pojedinih odredaba Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti, a u cilju usaglašavanja sa UPOV Konvencijom.

Članom 1. predviđeno je da se definicija reprodukcionog materijala iz člana 2. tačka 2) Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti (u daljem tekstu: Zakon) briše, a na osnovu komentara Saveta UPOV-a. Takva definicija ne postoji u UPOV Konvenciji i nije u potpunosti u skladu sa čl. 14. i 16. Konvencije. Ovakvom definicijom podrazumeva se da termini ubrani materijal i proizvodi spadaju u reprodukcioni materijal. Upotrebom ove definicije, koja nije u skladu sa članom 25. Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti, može se izazvati konfuzija u tumačenju pojmova reprodukcioni materijal, ubrani materijal i proizvodi dobijeni direktno od ubranog materijala zaštićene sorte.

Članom 2. vrši se usklađivanje člana 4. st. 2. i 3. Zakona sa definicijom oplemenjivača iz člana 2. tačka 7).

Članom 3. menja se član 7. tač. 2) i 3) Zakona, kako bi se jasnije definisali načini otuđenja sorte, pri čemu se sorta i dalje smatra novom.

Članom 4. vrši se izmena u članu 8. stav 1. Zakona, kako bi se definicija različitosti sorte uskladila sa članom 7. UPOV Konvencije.

Članom 5. vrši se izmena u članu 9. stav 1. Zakona, kako bi se definicija uniformnosti uskladila sa članom 8. UPOV Konvencije.

Članom 6. vrši se izmena u članu 10. stav 1. Zakona, kako bi se definicija stabilnosti uskladila sa članom 9. UPOV Konvencije.

Članom 7. vrši se usklađivanje člana 11. Zakona sa članom 20. UPOV Konvencije.

Članom 8. ispravlja se greška načinjena u članu 12. stav 3. Zakona, kojim je predviđeno da nadležni organi članica UPOV mogu svoje primedbe na registrovano ime sorte da dostave Ministarstvu. Primedbe mogu da se dostave u odnosu na sva pitanja u vezi sa imenom sorte, a naročito u vezi sa predlogom imena, registracijom i ukidanjem imena, što je precizirano u stavu 2. ovog člana, iz kog razloga u stavu 3. nije potrebno izdvajati samo jednu od mogućnosti.

Članom 9. usklađuje se član 19. st. 1. i 2. Zakona, koji se odnosi na razmatranje zahteva za dodeljivanje prava oplemenjivača, sa pojmom razmatranja zahteva koji je sadržan u UPOV Konvenciji.

Članom 10. vrši se izmena u članu 25. Zakona, kako bi se obezbedilo potpunije definisanje obima prava oplemenjivača. Oplemenjivač ima pravo da određuje uslove pod kojima se sorta koristi. Međutim, neophodno je dodati da oplemenjivač može da određuje i ograničenja za korišćenje sorte, kao što je navedeno u UPOV Konvenciji.

Članom 11. vrši se izmena u članu 26. Zakona, koja je tehničke prirode.

Članom 12. vrši se preciziranje člana 27. stav 1. tačka 2) Zakona koja opisuje aktivnost koja se ne može smatrati iscrpljenjem prava oplemenjivača, tako što se jasnije definiše materijal sorte koji se izvozi.

Članom 13, a u skladu sa primedbom Saveta UPOV-a, menja se odredba člana 28. Zakona kojom je regulisano u kom periodu oplemenjivač ima pravo na prethodnu zaštitu. Naime, ovaj član se menja tako što se oplemenjivaču omogućava da u periodu prethodne zaštite ima ista prava kao i nosilac prava oplemenjivača, pod uslovom da mu se to pravo dodeli. Na ovaj način obezbeđuje se oplemenjivaču da efikasnije zaštiti svoje pravo nad biljnom sortom.

Članom 14. vrši se izmena u članu 30. stav 1. Zakona, čime se na sveobuhvatniji način pojašnjava ustupanje prava korišćenja zaštićene sorte.

Članom 15. menja se član 31. Zakona, koji se odnosi na uslove za izdavanje obavezne licence, kako bi se posebno predvidelo da se obavezna licenca može izdati samo iz razloga opšteg interesa, a bilo koji drugi razlog bi predstavljao narušavanje prava oplemenjivača.

Članom 16. se dopunjuje član 32. Zakona, čime se propisuje da se obavezna licenca može izdati samo iz razloga opšteg interesa.

Članom 17. precizira se odredba člana 35. stav 2. Zakona, a na osnovu primedbe Saveta UPOV-a.

Članom 18. stav 1. vrši se tehničko usklađivanje člana 37. stav 1. tačka 2) Zakona sa UPOV Konvencijom, a stavom 2. ovog člana vrši se dopuna kojom se omogućava da rešenje o oglašavanju rešenja o dodeljenom pravu oplemenjivača ništavim bude dostupno javnosti.

Članom 19. menja se član 39. stav 1. Zakona, tako što se u ovom članu reči: „na oglednom polju i u laboratoriji” brišu, kako bi se izvršilo usklađivanje sa odredbama koje propisuju način ispitivanja sorte. Naime, ispitivanje biljnih sorti ne vrši se samo na oglednom polju i u laboratoriji, već se utvrđuje i novitet sorte, kao i to da li sorta ima odgovarajuće ime.

Članom 20, a u skladu sa primedbom Saveta UPOV-a, vrši se dopuna, odnosno preciziranje člana 41. Zakona.

Članom 21. menja se član 48. Zakona, kako bi se obezbedila usklađenost sa izmenama izvršenim u članu 7. ovog zakona.

Članom 22. vrši se dopuna člana 52. Zakona, kako bi se preciziralo da se u prelaznom periodu pri razmatranju zahteva neće utvrđivati novitet sorte.

Članom 23. vrši se izmena u čl. 13, 16, 20, 21. i 38. Zakona, tako što se prihvata sugestija Saveta UPOV-a da se rok od 30 dana zameni rokom od 60 dana, i to: za dostavljanje novog imena sorte ako je ime sorte ukinut, za uklanjanje eventualnih nedostataka u zahtevu, za dostavljanje novog imena sorte u slučaju prigovora na predlog imena sorte, za dostavljanje dodatnih podataka i dokumentacije na kojima se zasniva njegov prigovor na upis zahteva za dodeljivanje prava oplemenjivača u Registar zahteva, za dostavljanje drugog imena za sortu ako je ime sorte ukinuto.

IV. PROCENA IZNOSA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA

1. Koji problem se rešava zakonom?

Oplemenjivanje bilja, odnosno stvaranje novih biljnih sorti je rad koji zahteva veliko znanje i trud, kao i značajna ulaganja u zemljište, specijalnu opremu i obuku ljudi koji rade na stvaranju novih biljnih sorti. Ovo je dugotrajan proces koji traje deset i više godina i ne donosi uvek rezultate. Česti su slučajevi da nove sorte, koje u pojedinim bitnim osobinama pokazuju značajno poboljšanje, ne zažive, odnosno ne koriste se iz različitih razloga u proizvodnji. Na taj način ne vraćaju se ni osnovna ulaganja za stvaranje sorte oplemenjivaču, što donosi dodatan rizik ovom poslu. Sa druge strane, reprodukcioni materijal sorte, jednom stavljen u promet, biva lako komercijalno umnožavan i sorta ekonomski iskorišćena od strane drugih lica. Oplemenjivač je na taj način lišen mogućnosti da ostvari dobit od svog ulaganja.

U našoj zemlji do danas je priznato više od 1800 domaćih novostvorenih sorti poljoprivrednog bilja, u čijem stvaranju je učestvovalo više od 20 instituta i selekcionih kuća sa velikim brojem oplemenjivača. Od ukupnog broja domaćih sorti, za 35 godina stvoreno je samo 130 sorti voćaka i vinove loze. Zbog same prirode tih biljnih vrsta, odnosno vegetativnog umnožavanja sadnog materijala veoma je teško sprečiti neovlašćeno umnožavanje, što je za posledicu nestimulativno delovalo na oplemenjivače voćaka i vinove loze. Iz svih tih razloga se naročito u toj oblasti nameće potreba zaštite prava oplemenjivača.

Ovaj problem se može rešiti uvođenjem sistema zaštite biljnih sorti, odnosno zaštite prava oplemenjivača, kojim se podržava i podstiče aktivnost na stvaranju novih biljnih sorti.

Ovim zakonom ispraviće se nedostaci u Zakonu o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti i omogućiti da taj zakon bude u potpunosti usklađen sa UPOV Konvencijom.

Obzirom da zakon reguliše prava oplemenjivača, ovim se, osim podsticanja investiranja u oplemenjivanje i brige o interesima oplemenjivača u Srbiji, omogućava Srbiji pristup stranim novostvorenim sortama, što se prvenstveno odnosi na vrste koje se vegetativno razmnožavaju - voće, vinova loza i ukrasno bilje, a koje oplemenjivači-nosioci oplemenjivačkog prava ne žele da uvedu u proizvodnju u Srbiji bez mogućnosti zaštite svojih oplemenjivačkih prava zasnovanih na zakonu. Rezultat ovoga je da se poljoprivrednim proizvođačima omogućava pristup velikom broju novih zaštićenih biljnih sorti, što dovodi do povećanja prihoda od proizvodnje.

2. Koji ciljevi treba da se postignu donošenjem zakona?

Osnovni cilj predloženih izmena i dopuna jeste usklađivanje našeg prava u oblasti zaštite prava oplemenjivanja biljnih sorti sa odredbama UPOV Konvencije, kao neophodan uslov za članstvo Republike Srbije u UPOV-u i Svetskoj trgovinskoj organizaciji. Iz tog razloga je na 28. vanrednoj sednici Saveta Međunarodne unije za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV), koja je održana 8. aprila 2011. godine u Ženevi, razmatran Zakon o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti i utvrđeno je da u tekst Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti treba uneti predložene izmene i dopune tog zakona, kako bi zakon u potpunosti bio usklađen sa UPOV Konvencijom. S tim u vezi, Republika Srbija se obavezala da u što kraćem roku pokrene proceduru radi usvajanja Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti, u tekstu koji je bio razmatran od strane Saveta Međunarodne unije za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV).

Stupanjem na snagu ovog zakona Republika Srbija će ispuniti uslove da položi instrument pristupanja i postane punopravna članica ove međunarodne organizacije.

Donošenjem ovog zakona ispuniće se i jedan od uslova da Republika Srbija pristupi Svetskoj trgovinskoj organizaciji (STO). U članu 27. TRIPS ugovora određeno je da sve zemlje članice STO moraju osigurati zaštitu prava intelektualne svojine za biljne sorte. UPOV Konvencija pruža model zaštite koji je u potpunosti u skladu sa zahtevima koje postavlja STO.

3. Da li su razmatrane druge mogućnosti za rešavanje problema?

Zbog potrebe regulisanja svih oblika intelektualne svojine, od kojih je jedan i zaštita prava oplemenjivača biljnih sorti, a u skladu sa zahtevima STO i što skorijeg članstva u UPOV-u, ovo je jedini mogući i međunarodno priznat način regulisanja ovog pitanja.

Iz tih razloga se Republika Srbija obavezala da u što kraćem roku pokrene proceduru radi usvajanja Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti.

4. Zašto je donošenje zakona najbolje rešenje datog problema?

Donošenje zakona je najbolje rešenje jer se unapređuje sistem zaštite prava oplemenjivača koji je međunarodno priznat i u potpunosti usklađen sa državama članicama UPOV-a, što će se konačno pozitivno odraziti i na celokupnu biljnu proizvodnju i prerađivačku industriju, što je i preduslov za slobodnu razmenu reproduktionog materijala, kao i proizvoda nastalih upotrebom zaštićenih sorti između Republike Srbije i ostalih država članica UPOV-a.

5. Na koga će i kako uticati rešenja predložena u zakonu?

Rešenja predložena u zakonu će se odraziti na:

- poljoprivredne proizvođače, jer će se članstvom naše zemlje u UPOV-u omogućiti pristup velikom broju zaštićenih sorti, koje su sada nedostupne, a koje se odlikuju povoljnim proizvodno-tehnološkim svojstvima, većim prinosima, otpornostima na bolesti i štetočine. Na ovaj način bi se povećala i konkurentnost domaćih proizvoda na svetskom tržištu, kao i ostvareni prihodi proizvođača, a time i bruto nacionalni dohodak, uz povećanje ekonomičnosti proizvodnje i uz istovremeno smanjenje potreba za zemljištem i drugim ulaganjima;

- oplemenjivače, odnosno nosioce prava oplemenjivača za razvoj novih sorti u Srbiji, jer regulisanje zaštite prava oplemenjivača daje podstrek stvaranju novih boljih sorti. Interes države je da podstiče oplemenjivače na intelektualno stvaralaštvo u oblasti stvaranja novih boljih sorti. Takođe, potrebno je naglasiti da za korišćenje zaštićene sorte u nekomercijalne i naučno-istraživačke svrhe, uključujući upotrebu za oplemenjivanje novih sorti, nije neophodno ovlašćenje od strane nosioca oplemenjivačkog prava. Ulaskom naše zemlje u UPOV omogućava se domaćim oplemenjivačima da zaštite svoja prava i u drugim državama pod istim uslovima, ali i stranim oplemenjivačima da zaštite svoja oplemenjivačka prava u našoj zemlji pod istim uslovima;

- državu u celini u smislu regulisanja pitanja zaštite intelektualne svojine u svim sferama, što je jedan od preduslova da bi Republika Srbija pristupila Svetskoj trgovinskoj organizaciji (STO), UPOV-u i EU. Zaštita prava oplemenjivača u skladu sa UPOV Konvencijom je u potpunosti u skladu i sa zahtevima Svetske trgovinske organizacije.

6. Koji su troškovi koje će primena zakona izazvati građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima?

Primena ovog zakona neće izazvati dodatne troškove građanima i privredi, kao ni malim i srednjim preduzećima.

7. Da li pozitivni efekti zakona opravdavaju troškove njegove primene?

Pozitivni efekti primene zakona ogledaju se u podsticanju stvaranja novih domaćih biljnih sorti i šire upotrebe stranih kvalitetnih sorti, čime se doprinosi unapređenju biljne proizvodnje, što se pozitivno odražava i na društvo u celini. Upotreba zaštićenih sorti podrazumeva primenu novih tehnologija i visokih standarda proizvodnje, uz poštovanje unapređene poljoprivredne prakse i propisa u proizvodnji. Sve ovo rezultuje ispunjavanjem visokih standarda koje nameće tržište.

8. Da li zakon stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju?

Zakonom se stimuliše povećanje tržišne konkurentnosti zbog pojave novih privrednih subjekata. Omogućiće se veći priliv stranih i domaćih sorti na tržištu, što će proizvođačima pružiti mogućnost da izaberu najbolje sorte kojima će parirati kvalitetom proizvoda na svetskom tržištu. Proizvođači reproduktionog materijala će imati mogućnost da svoje ponude učine kvalitetnijim i da omoguće proizvođačima proizvodnih useva i zasada da u našoj zemlji kupe reproduktioni materijal koji su do sada morali nabavljati u inostranstvu. Ovaj zakon će podstaći proizvođače sadnog materijala da proizvode bazni i sertifikovani sadni materijal, što će omogućiti podizanje proizvodnih zasada boljeg fitosanitarnog stanja. Novi sortiment, takođe, podrazumeva upotrebu modernih tehnologija proizvodnje u skladu sa održivim razvojem poljoprivrede.

9. Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o zakonu?

U izradi Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti učestvovala je radna grupa koju su sačinjavali predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i

vodoprivrede, uvaženi domaći stručnjaci koji se bave oplemenjivanjem i predstavnici organizacija koje se bave ispitivanjem sorti, a u Privrednoj komori je 7. aprila 2008. godine održana javna rasprava o zakonu, na kojoj su učestvovali predstavnici domaćih oplemenjivačkih organizacija, zastupnici inostranih kompanija, proizvođači i predstavnici regionalnih stručnih službi. Takođe, sugestije na taj zakon uputilo je i Međunarodno udruženje oplemenjivača voća i ukrasnog bilja sa vegetativnim razmnožavanjem (CIOPORA).

Obzirom da je, prema stanovištu Međunarodne unije za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV), tekst Zakona o zaštiti prava oplemenjivača biljnih sorti potrebno u određenom delu izmeniti, odnosno dopuniti, kako bi se u potpunosti uskladio sa UPOV Konvencijom, to se predlaže donošenje ovog zakona, koji sadrži izmene i dopune koje nisu suštinskog karaktera.

10. Koje će mere tokom primene zakona biti preduzete da bi se ostvarili ciljevi donošenja akta?

Tokom primene ovog zakona sprovodiće se mere koje su propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima, uz uspostavljanje i unapređenje institucionalne i administrativno-pravne procedure za efikasno obavljanje zaštite prava oplemenjivača.

Omogućiće se i obuka i usavršavanje zaposlenih u oblasti zaštite prava oplemenjivača u svim segmentima od nadležnog organa do oglednih polja i laboratorija. Stvoriće se i uslovi za ostvarivanje međunarodne saradnje i razmenu rezultata ispitivanja sa organizacijama i institucijama u drugim članicama UPOV-a koje obavljaju poslove zaštite prava oplemenjivača biljnih sorti.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenjem ovog zakona ispuniće se uslovi da Republika Srbija postane članica Međunarodne unije za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV). Takođe, ispuniće se i jedan od uslova da Republika Srbija pristupi Svetskoj trgovinskoj organizaciji (STO), a obzirom da je u članu 27. TRIPS ugovora određeno da sve zemlje članice STO moraju osigurati zaštitu prava intelektualne svojine za biljne sorte, a UPOV Konvencija pruža model zaštite koji u potpunosti ispunjava uslove STO.

S tim u vezi, na osnovu člana 167. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 52/10 i 13/11), predlaže se donošenje navedenog zakona po hitnom postupku, kako bi se omogućilo pristupanje Republike Srbije Međunarodnoj uniji za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV) i ispunio jedan od uslova da Republika Srbija pristupi Svetskoj trgovinskoj organizaciji (STO) i Evropskoj uniji.